

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR NÄMNDEN SVENSKA RUM 2024

Resultatenheten Svenska bildningstjänster erbjuder högklassiga tjänster som ger Esboborna jämlika möjligheter till lärande, utveckling, välmående och en meningsfull och hållbar vardag på svenska. Resultatenheten ansvarar för kontinuiteten på den svenskspråkiga lärstigen genom att förena tjänster inom småbarnspedagogik, förskoleundervisning, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och arbetarinstitutet. Därtill ansvarar resultatenheten för sin del för förverkligandet av läroplikten efter den grundläggande utbildningen samt för svenskspråkig ungdoms- och kulturverksamhet, eftermiddagsverksamhet och grundläggande konstundervisning.

Personalbristen inom småbarnspedagogiken har fortsättningsvis varit en utmaning; det har varit svårt att rekrytera inte bara behörig personal utan också personal för längre och kortare vikariat. Samarbetet med utbildningsanordnare som utbildar personal för småbarnspedagogiken har fortsatt och rekryteringskampanjer i sociala medier har genomförts. Ledarna och övrig personal har erbjudits arbetshandledning då de har behövt stöd i sitt arbete. Satsningen på daghemsbiträden har gett ett mervärde för arbetet i daghemmen. Daghemsbiträdena sköter uppgifter som inte kräver en utbildning inom vård, fostran och lärande vilket ger den övriga personalen mer tid att fokusera på sina kärnuppgifter.

Under våren 2024 uppdaterades läroplanen för den grundläggande utbildningen för B1-lärokursen i finska och B1-lärokursen i engelska. Undervisningen i B1-språk ökade med 1 årsvektotimme i årskurs 7 till följd av en ändring i statsrådets förordning. Med anledning av detta gjordes en ändring i timfördelningen inför läsåret 2024–2025.

Ett av Svenska bildningstjänsters mål för läsåret 2024–2025 är att skapa en inspirerande läsmiljö där alla känner läsglädje och kan utveckla sina läsfärdigheter. Under hösten 2024 har enheterna arbetat aktivt med läsning på olika sätt och temat har även behandlats på olika interna nätverksträffar. Pedagogiskt stödmaterial och inspiration om läsning för personalen har samlats på småbarnspedagogikens och förskolans samt grundskolans respektive digitala plattform. Inom småbarnspedagogiken har utsedda läsambassadörer från varje enhet träffats regelbundet under hösten för att arbeta med olika teman relaterade till läsning. Hösten 2024 blev det möjligt för personalen inom småbarnspedagogiken att använda ett digitalt bibliotek för både läsning och för inspiration till att skapa lärmiljöer i grupperna. Det digitala biblioteket har varit i flitig användning. Ungdomsverksamheten har inlett ett samarbete med biblioteken för att också främja läsning på ungdomarnas fritid, t.ex. genom att låna bokpaket till ungdomslokalen. Arbetet med läsning fortsätter våren 2025.

Hösten 2024 tog sektorn för fostran och lärande i Esbo stad i bruk en ny gemensam plan för att förebygga mobbning, våld, trakasserier och diskriminering. Planen är gemensam för småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. En gemensam plan för drogförebyggande arbete inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen togs samtidigt i bruk. Utgående från planerna ska varje enhet läsårsvis definiera sina enhetsvisa åtgärder för drog- och mobbningsförebyggande arbete.

Verksamheten inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har utvecklats genom flera olika statsunderstödsprojekt. Finansieringen för klubbverksamheten i skolorna har fortsatt. Esbo stad har fått statsunderstöd för Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, som i Esbo går under namnet Hobbystigen. Hobbystigen koordineras av stadens kulturenhet och erbjuder skolelever avgiftsfri hobbyverksamhet i samband med skoldagen. I alla svenskspråkiga skolor har det under 2024 funnits åtminstone en sådan grupp per skola.

Med statsunderstödet Jämställdhet 11 för att främja jämlikhet inom den grundläggande utbildningen har skolorna haft möjlighet att anställa lärare och skolgångshandledare under år 2024. Inom småbarnspedagogiken har statsunderstöden Jämställdhet 4 & 5 gjort det möjligt att anställa flera

vuxna till enheterna inom småbarnspedagogiken under år 2024.

Med statsunderstödet som beviljats på grund av undantagstillståndet som uppstod till följd av coronapandemin var det möjligt att under våren 2024 fortsätta anställningen av de sju gemenskapshandledare som anställdes till grundskolan hösten 2023. Gemenskapshandledarna arbetade målinriktat med att öka skoltrivseln, förankra eleverna i skolan, säkra skolnärvaron och stärka gemenskapen hos eleverna genom systematiskt arbete med elever och handledning av personalen. Motsvarande verksamhet ordnades även inom gymnasieundervisningen.

Gemenskapshandledarna i åk 7–9 i Mattlidens, Lagstads och Storängens skolor fortsatte sitt arbete även hösten 2024, inom ramen för det statsfinansierade projektet Utveckling av gemensam elevvård. Projektet startade år 2023 med målet att stärka och utveckla den gemensamma elev- och studerandevården i Esbo. Inom ramen för projektet anställde Svenska bildningstjänster även en projektkoordinator på heltid från februari 2023 till juli 2024. Projektkoordinatorn arbetade bland annat med att samla och sammanfatta olika modeller för att stödja skolorna i arbetet med trivsel och trygghet i förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasiet. Projektet, och även gemenskapshandledarnas arbete, fortsätter under år 2025.

Under år 2023 och fram till juli 2024 pågick det statsfinansierade projektet Stöd och inklusion i praktiken, ett gemensamt projekt för Svenska bildningstjänster och den finskspråkiga småbarnspedagogiken. Syftet med projektet var att utveckla och förbättra anordnandet av stöd för barnen samt att stödja utvecklingen av en inkluderande verksamhetskultur inom småbarnspedagogiken. Inom ramen för projektet anställdes konsultativa lärare inom småbarnspedagogik för att stödja personalen på enheterna i bland annat bedömning av barnens stödbehov och ordnande av stöd för barnet i barnets egen grupp. Inom ramen för projektet anställde Svenska bildningstjänster därtill en projektkoordinator för våren 2024. Projektkoordinatorn skapade bland annat stödmaterial för personalen om att utveckla en inkluderande verksamhetskultur och att ordna stöd för barnen.

Från december 2022 till juni 2024 pågick ett projekt som förverkligades med statens specialunderstöd för att förbättra kvaliteten, utvärderingen och ledningen inom småbarnspedagogiken. Inom ramen för projektet utvecklades en kvalitetshanteringsmodell för småbarnspedagogiken och utarbetades en handbok som stöder ledarna inom småbarnspedagogiken och personalen inom förvaltningen. Projektkoordinatorn sammanställde även stödmaterial för ledarna för ibruktagandet av kvalitetshanteringsmodellen och det nationella kvalitetsutvärderingssystemet Valssi och handledde och utbildade ledarna och personalen i att ta i bruk dessa.

Under år 2024 pågick det statsfinansierade projektet Digi-Ilo inom den grundläggande utbildningen i årskurserna 5–9. Projektet var gemensamt med den finskspråkiga grundläggande utbildningen och målsättningen var att främja utvecklingen av digitala kompetenser. Inom Svenska bildningstjänster deltog Lagstads skola i projektet. Inom småbarnspedagogiken fortsatte projektet Nylitteracitet 2.0 under år 2024. Även här var syftet att främja utvecklingen av digitala kompetenser. I projektet sattes speciell fokus på hur språkmedveten pedagogik i form av matteprat och programmeringstänk för barn i åldern 2–4 år stödjer och utvecklar barnens digitala kompetens. Inom ramen för projektet ordnades flera workshops för personalen inom småbarnspedagogik och förskola.

År 2023 startade det statsfinansierade projektet Medvind och turbulens som pågick fram till november 2024. Syftet med projektet var att stärka och öka kunnandet inom hållbarhetsfostran samt att utveckla lärmiljöer, verksamhetskulturen samt handlingar som främjar hållbart agerande. Projektet genomfördes i samarbete med den finska grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen, projektkoordinatorn var anställd av Svenska bildningstjänster.

Som stöd för lärarnas pedagogiska arbete har tutorlärarna inom den grundläggande utbildningen fortsatt sin verksamhet år 2024. Hösten 2024 upprättades en ny stödgrupp som riktar sig till lärare

som är i början av sin karriär, är nya i Esbo eller som i övrigt behövde mera stöd i sitt vardagliga arbete. Tutorlärarna och stödgruppen fortsätter även år 2025. Inom småbarnspedagogiken har de konsultativa lärarna fortsatt att stöda enheterna i det pedagogiska arbetet under år 2024 och fortsätter även år 2025.

Huvudstadsregionens och Kyrksläotts gemensamma samarbetsnätverk KOHUR har ordnat olika utbildningar för personalen inom småbarnspedagogiken, förskolan och den grundläggande utbildningen. Även internt har det ordnats utbildningar på alla stadier under året. Därtill har interna nätverksträffar kring aktuella pedagogiska ämnen samt digipedagogik ordnats flera gånger under året för lärare inom småbarnspedagogiken och förskolan samt för lärare inom den grundläggande utbildningen.

Under året fortsatte utvecklingen av användningen av digitala verktyg i det pedagogiska arbetet inom småbarnspedagogiken, förskolan och den grundläggande undervisningen. Detta bl.a. genom utbildningar och ett nätverksarbete med personalen i flera olika kanaler. En kontinuerlig utveckling av grundskolornas maskinpark har skett i enlighet med TaKE-programmet, som slutfördes vid utgången av 2024. Maskinparkerna i gymnasiet och Arbis har också uppdaterats enligt behov. Grundskolornas och småbarnspedagogikens pekplattor infördes i ett nytt mångsidigare och säkrare fjärrhanteringssystem JAMF, vilket också ger lärarna i klassrummen nya verktyg för att kontrollera vad eleverna gör på sina iPads. Under året har alla daghem fått en "klassrumsskärm" på hjul, vilket möjliggör smidigare gemensamt utforskande av det digitala för barnen främst i åldern 3–5.

I småbarnspedagogiken och förskolan implementerades material och de metoder som utvecklats i samband med de statsfinansierade projekten som Svebi deltagit i under de senaste åren. I den grundläggande undervisningen sammanställdes material från de olika enheterna som bland annat gav Digikörkort för årskurserna 1–6. som nu kan tas i bruk i alla skolorna.

I januari 2024 ordnades en träff för föräldrar till elever i årskurs 6–9 och årskurs 1 i gymnasiet i de svenskspråkiga skolorna i Esbo för att diskutera det ökade våldet bland unga och den ökande användningen av rusmedel bland unga. På plats var en grupp sakkunniga som både informerade om aktuella fenomen och svarade på frågor från föräldrarna.

Under 2023 påbörjades ett samarbete med representanter för skolornas direktioner och daghemmens och skolornas föräldraföreningar. Samarbetets syfte och mål är att tillsammans skapa goda förutsättningar för barnen, eleverna och studerandena i daghemmen och skolorna i Esbo. Samarbetet fortsatte under 2024 och fortsätter även under 2025.

Antalet unga som tagit del av ungdomsverksamheten har fortsatt öka 2024. Antalet unga som besöker ungdomslokalen har hållits på samma nivå, dvs. mindre än hälften av mötena med de unga. De flesta möten med unga sker i bl.a. Unkkan online verksamheten och långrastverksamheten i skolorna med årskurserna 7–9. I Lagstads skola inleddes pop up-ungdomsverksamhet på onsdagar.

Mattlidens gymnasium erbjuder gymnasieutbildning på svenska i Esbo medan yrkesutbildning på andra stadiet erbjuds av bland annat Prakticum. Prakticum arrangerar också utbildning som handleder för examensutbildning (HUX) på svenska för läropliktiga och andra som saknar en examen på andra stadiet.

Navigatorhuset i Esbo erbjuder handledningstjänster för unga under 30 år. Svenska bildningstjänsters ungdomsledare har haft regelbundna arbetsturer i Navigatorhusets Startpunkt. Svenska bildningstjänster har en uppsökande ungdomsarbetare som arbetar som en del av uppsökandeteamet i Navigatorhuset. Den egna uppsökaren arbetar i huvudsak med mobilt uppsökande arbete (jalkautuva nuorisotyö) men erbjuder också individuell handledning. Samarbetet med Sveps/Practicum fortsätter också. Esbo köper både uppsökande ungdomsarbete, som

komplement till den egna uppsökaren, och ungdomsverkstadsverksamhet på svenska av Sveps. Esbo köper svenskspråkiga informations- och rådgivningstjänster för unga av UngInfo/Luckan.

Svenska bildningstjänsters kulturevenemang ordnas i huvudsak i Vindängensalen och Vindängenhusets restaurang men också utomhus och i andra lokaler i staden. Till evenemangshelheten hör såväl konserter och teaterföreställningar som film, allsångskvällar och utställningar. Kulturdagen ordnades på Barnkulturcentret Aurora. Under året ordnades totalt 94 evenemang.

Kulps har fortsatt erbjuda elever i förskolan och grundskolan kultur- och idrottsupplevelser som är kopplade till målen i läroplanen. Antalen Kulps-besök av svenskspråkiga skolor ökade markant år 2023 och ökningen har fortsatt även år 2024. Det totala antalet svenskspråkiga elever som tog del av Kulps tre stigar (kultur-, motions- och biblioteksstigen) var 8687 under 2024 (7965 år 2023).

Kulturspaning för småbarnspedagogiken är mycket uppskattat av daghemmen. Därför erbjuds 3–5-åringarna i alla daghem från och med år 2024 två kulturspaningshelheter varje verksamhetsår. En helhet innehåller två besök av en kulturaktör i barngruppen eller ett ambulerande materialpaket och en fortbildning för personalen i samma konstämne som daghemmets barn fått ta del av.

Under 2024 har man fortsatt att pilotera Kulturstigen för andra stadiet som innehåller kulturinnehåll studerande kan göra på egen hand eller tillsammans med sin grupp.

Kulturkedjan har även efter vårdreformen fortsatt att ge avgiftsfria kulturupplevelser direkt till seniorboenden och servicecentraler i Esbo. Nytt för 2024 var att Kulturkedjan också erbjöd konserter för äldre på stadens bibliotek. Under maj-september åkte även seniorbilen Senioripaku runt i Esbo på tisdagar och erbjöd äldre en ledd motionsaktivitet, ett kulturinnehåll och seniorrådgivning. Kulps, Kulturspaning, Hobbystigen, Kulturkedjan och Senioripaku förverkligas i samarbete med kulturenheten.

Inom ramen för den grundläggande konstundervisningen samarbetar resultatenheten med Musikinstitutet Kungsvägen (MIK) som erhåller regelbundet verksamhetsbidrag för den grundläggande konstundervisningen från nämnden Svenska rum. Elevantalet i MIK:s verksamhet är stabilt.

Efterfrågan på Arbis kurser har ökat, vilket återspeglar sig i antalet undervisningstimmar. År 2024 var kursantalet 345 och undervisningstimmarna 10 479 (2023: 336 kurser, 9699 timmar). Det totala antalet kursdeltagarantalet var 4134 år 2024 (2023: 4035).

Efterfrågan på kurser i svenska som främmande språk har fortsatt att öka. För att svara på detta behov har kursutbudet utökats och utvecklats i alla språkundervisningsnivåer. Sammanlagt ordnades det 73 kurser i svenska som främmande språk och för dessa kurser användes 2520 undervisningstimmar.

Arbis hade år 2024 studerande med 52 olika modersmål utöver svenska eller finska. Studerande med andra språk än svenska eller finska som modersmål har ökat från 25 % av studerandena år 2023 till 30,2 % år 2024. Den procentuella andelen för svenskspråkiga var 39,4 % och för finskspråkiga 30,4 %.

Samarbetet inom den kulturella verksamheten har år 2024 fortsatt mellan verksamhetsområdena Kultur och Arbis med tyngdpunkt på studerandes kursproduktioner i musik och teater.

Den grundläggande utbildningen 2023–2024

Elever som gått ut årskurs 9 i Esbo på svenska våren 2024 har placerat sig i fortsatta studier enligt tabellen nedan.

Tabell 1. Utbildning efter grundskolan

Utbildning	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gymnasium svenskspråkigt	226	238	240	271	267	240
Gymnasium finskspråkigt	5	5	10	4	12	8
Yrkesutbildning	44	44	35	45	47	48
Studier utomlands	1	1	0	5	0	0
HUX	11	7	11	6	9	7

Våren 2024 stannade inga elever i åk 9 på klassen.

Studentskrivningsresultat

Från Mattlidens gymnasium dimitterades 147 studenter våren 2024. Medeltalet av vitsordspoängen i de fem obligatoriska ämnena var 4,42 då landets medeltal var 4,28 (2023: Mattliden 4,46; landet 4,25).

I augusti 2024 dimitterades vårens 30 IB-studenter. Medeltalet av betygen var 32 poäng (2023: 32,01 p.). Världens medeltal var 30,3 p år 2024 och 30,24 p. år 2023, dvs. klart under Mattlidens medeltal.

INLÄRNINGSMILJÖ

Gruppstorlek

I tabellen presenteras antalet och andelen elever i grundskolan fördelat på olika gruppstorlekar. I statistiken ingår inte smågruppsundervisningen.

Tabell 2. Elevernas fördelning enligt gruppstorlek i åk 1–9 och medelstorlek för grupperna

Åk 1–2

Läsår	2020–2021		2021–2022		2022–2023		2023–2024		2024–2025	
	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)
<18	241	33	165	25	153	24	214	35	240	41
18–21	315	47	256	38	275	43	254	42	154	27
22–25	137	20	226	34	156	25	140	23	157	27
26–29	0	0	0	0	26	4	0	0	27	5

Åk 3–6

Läsår	2020–2021		2021–2022		2022–2023		2023–2024		2024–2025	
	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)
<18	427	28	311	22	361	26	362	26	311	24
18–21	474	36	544	38	564	40	584	43	567	44
22–25	368	28	349	25	349	25	370	27	377	29
26–29	115	8	170	12	56	4	58	4	0	0
30-	0	0	0	0	0	0	0	0	31	2

Åk 7–9

Läsår	2020–2021		2021–2022		2022–2023		2023–2024		2024–2025	
	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)	Elever	Andel (%)
<18	283	27	231	24	146	15	230	23	125	13
18–21	492	53	559	57	528	53	353	35	308	31
22–25	183	20	139	14	300	30	420	42	548	55

Gruppernas medelstorlek

Medeltal	2020–2021	2021–2022	2022–2023	2023–2024	2024–2025
åk 1–2	17	18	18	17	17
åk 3–6	19	19	19	18	18
åk 7–9	19	19	19	20	21

ELEV- OCH STUDERANDEVÅRDEN

Från och med 1.1.2023 ansvarar Västra Nylands välfärdsområde för ordnandet av elevhälsa, det vill säga skol- och studerandehälsovård samt kurators- och psykologtjänster. Den bindande persondimensioneringen för kuratorer är en kurator per 670 elever och för psykologer en psykolog per 780 elever. Kuratorsresursen har under 2024 kommit nära dimensioneringen men det har rått brist på psykologer, trots att antalet psykologer under året har ökat.

Lagen om elev- och studerandevård förutsätter att Esbo stad som anordnare av förskoleundervisning och utbildning har en egen elevhälsoplan. Under året 2024 har elevhälsoplanens följande bilagor uppdaterats och tagits i bruk från och med 1.8.2024:

- Bilaga 10: Verksamhetsföreskrift om ärenden som gäller elevernas hälsotillstånd
- Botten till elevvårsjournalen
- Anvisningar för utarbetande och förvaring av elevvårdsjournalen
- Blankett för samtycke till att elevens ärende får behandlas i en sektorsövergripande expertgrupp.

För den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av elevhälsan ansvarar en sektorsövergripande styrgrupp för elevhälsa. Att stöda lärande och främja välmående är en del av skolornas vardag och verksamhet. I den gemensamma elev- och studerandevården deltar alla vuxna som jobbar i skolsamfundet. Från och med hösten 2024 har varje skola en enhetsvis årsklocka för sitt elev/studerandevårdsarbete.

PERSONALENS ERFARENHETER AV VÅLD ELLER HOT

Under år 2024 har 150 rapporter om våld eller hot på arbetsplatsen kommit in till arbetarskyddschefen. Anmälningarna var fördelade så att 68 gällde barn inom småbarnspedagogiken eller förskolan och 80 elever/studerande och 3 vårdnadshavare eller annan. Rapporter om våld eller hot på arbetsplatsen år 2015–2024 presenteras i tabellen nedan.

Tabell 4. Rapporter om våld eller hot i daghem och skola

	2015	1–9/2016	1–11/2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Daghem	8	2	9	17	32	24	38	18		69
Skola	6	6	10	11	35	38	37	65		81
Totalt	14	8	19	29	67	62	75	83	132	150

EKONOMIN

Inkomstmålet för år 2024 överskred den justerade budgeten med 0,1 miljoner euro på grund av erhållna understöd (projekt pengar).

Verksamhetsutgifterna underskred det budgeterade med 1,5 miljoner euro. Underskridningen berodde framför allt på att budgeten inkluderade en på förhand gjord inbesparing i TakE-programmet, de interna tjänsterna samt hemvårdsstödet. Den på förhand gjorda TakE-inbesparing på 0,3 milj. euro minskades från budgetramen år 2025.

Förhandsbokslutet behandlades på nämndens möte 13.2.2025.